

1341.

A „DEMOKRATIA”
PÁHOLY KÖNYVTÁRA.

Tört.

Qu. 1341.

ALKALMI ALBUM

oooooooooooooooooooooooooooo

A „DEMOKRATIA”
SZABADKÖMÜVES PÁHOLY
1899. ÉVI MÁRCIUS HÓ 12-én

oooooooo TARTOTT oooooo

NŐVÉR-ESTÉLYRE

IRTÁK:

A „DEMOKRATIA” TAGJAI.

BUDAPEST 1899. ooooooooo
ooo. A PÁHOLY SAJÁTJA.
EZ ALBUM TISZTA JÖVEDELME
AZ ORSZÁGOS GYERMEKVÉDŐ
EGYESÜLETJAVÁRA SZOLGÁL.

ÁRA:
1 ft. 50.

MAGY. AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

„DEMOKRATIA“-PÁHOLY KÖNYVTÁRA.

XXXVIII. SZ.

ALKALMI

ALBUM

a

„DEMOKRATIA”

szabadkőműves páholy

1899. évi márczius 12-én

tartott

NŐVÉR-ESTÉLYÉRE.

Irták:

a „Demokratia” tagjai.

AZ ALBUM TISZTA JÖVEDELME

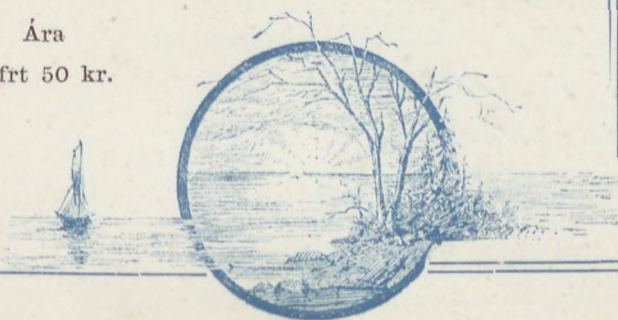
AZ ORSZÁGOS GYERMEKVÉDŐ-
EGYESÜLET JAVÁRA SZOLGÁL.

BUDAPESTEN, 1899.

A páholy sajátja.

Ára

1 frt 50 kr.

MAGY. AKADEML
KÖNYVTÁRA

A

DEMOKRATIA

SZABADKÖMŰVES-PÁHOLY

1899. évi márczius hó 12-én tartott

NŐVÉR-ESTÉLYÉNEK

sorrendje

I.

ÜNNEFI NŐVÉRMUNKA A NAGY SZENTÉLYBEN.

II.

HANGVERSENY A DISZTEREMBEN.

MŰSOR.

1. a) J. Massenet: Méditation.

b) Hubai: Csárdajelenet.

Hegedűn előadja ... Fűredi Mórné nv.
Zongorán kíséri ... Verő György tv.

2. Költemény.

Előadja ... Ligethy Juliska urhölgy,
a Nemzeti Színház tagja.

3. a) B. Marcello: Quella Fiamma.

b) Aggházy K. tv.: Dal.

Enekli ... Zilahiné Singhoffer Vilma nv.
Zongorán kíséri ... Aggházy Károly tv.

4. Nápolyi emlék. Költemény Kiss József tv.: Adl.

Melodramatikus zenéjét szerzerzte: Mader Raoul
Előadja ... Császár Imre tv.
Zongorán kíséri ... Aggházy Károly tv.

5. Ének és táncoktűs az „Asszonyregiment” című operettből.

Irtta: Reiner Ferenc tv., zenéjét szerzerzte: Rosenzweig V.
Előadják ... F. Hegyi Aranka urhölgy és
Tollagi Adolf tv.,
a Népszínház tagjai.
Zongorán kísérik ... Aggházy K. és Verő Gy. ttv.

6. Egyik olyan, mint a másik. Vigjáték egy felvonásban.

SZEMÉLYEK:

... Csillag Teréz urhölgy
... Császárné Alszegehy Irma nv.
... Zilahy Gyula tv.,
a Nemzeti Színház tagjai.

7. Élő kritikák.

Előadják:

Farkas J., Fűredi M., Lovik K., Márkus M., Reiner F.,
Rothausner M., Szathmári M., Timár Sz. ttv.

III.

TÁNCZ A DISZTEREMBEN.

AZ
ESTÉLY
KEZDETE
PONT 9
ÓRAKOR.

MAGY. TUD. AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

A szerelem munkájának művésznői és művészei.

A szeretet munkájának művésznői és művészei.

Csak hadd legyen a gabszág még gabszabb,
Te légy annál hübb, annál igazabb.
A tévelygők csak gyölölködjének:
Te légy az irgalom, a szeretet.
Sebeket soh'se üss a harcz hevében,
De hogyha egyet is látsz, jó testvérem:
Hajolj le hozzá s kötdz be gyöngéden.

ENDRÖDI SÁNDOR.

I.

Sulyosan vétett a vádlott isteni és emberi törvény ellen, a társadalom megtámadott személyének nevében kérem szigoru megbüntetését!

Az ügyész szikár alakja kiegyenesedik, szemei villámokat szórnak a vádlott felé, kinek fülébe mint az itélet napjának harsonái, dörögnek a borzasztó szavak.

Rongyokba burkolva ott ül szegény, bután bámulva a bírákra, a sok szép beszédből alig értett valamit, mentségeül csak annyit tudott mondani, hogy anyátlan gyermekével együtt a betörés előtt sokáig éhezett...

Halotti csendben mond az elnök a király nevében ítéletet. Hosszu, sulyos fogságra szól.

Mikor a porkoláb a rabra ráteszi kezét, ez mintha álomból ébredne, felrebben s a kétségbeesés hangján üvölt az ügyész felé: „Vétkeztem, — büntesetek, de mit vétett néktek szegény ártatlan gyermekem? Most már éhen kell vesznie?!“

II.

Karácsony este. Künn a ligetben hólepte fák között magában áll egy egyszerű tornáczos épület. Közötte csend, csak itt-ott hallani a keményre fagyott hóban lépéseket. A háznak egyik ablakából szokatlan fény árad a csendes éjbe. Benn frissen meszelt falak között egy rengeteg fenyő, ágai csak úgy görnyednek a sok gyertya, aranyos dió, piros alma sulya alatt.

Csöngetyűszóra katonásan, kettesivel bevonul a mellékszobából egy kis gyermeksereg. Fehérkötös kis lányok, a fiuk szürke egyenruhában, arcuk csak úgy ragyog az alkalmi szavalástól vagy az izgalomtól-e, ki tudja? A gyermekek félkörbe állanak s énekben dicsérik az egek Urát. Majd kiválik egyik a másik után s ildomosan elszaval egy-egy kis versikét. Aztán kezdődik az osztogatás a gyermekek között, kik nekibátorodva pajzán ujongatással rohannak az asztalhoz, melyen játékszerek, édességek, könyvek vannak felhalmozva.

Csak egy nem mozdul, egy szösze kis leány, a ki a szoba egy sarkában meglapulva félénk szemekkel nézi társai hangos örömet. Csak pár napja van itt.

Ekkor kiválik a látogatók csoportjából egy uri ember, a kicsikéhez lép, ki mintha régi ismerősre lelne, bátran hozzásimul. „Jer velem, kicsikém.“ Aztán kézen fogja, a többiekhez vezeti s ő látja el mindenféle édességgel, a mi a gyermekszívnek kíváncs.

*

Mintha már mi is láttuk volna a szikár alakot valahol? De akkor dörgött a hangja és magas homlokáról kérlelhetlen szigor tökröződik vissza. Most nyájas a szava és szemeiben köny ragyog...

*

Ez a szabadkőművesség, ez a mi gyermekvédő egyeletünk.

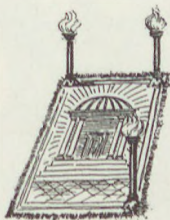
NEUSCHLOSZ MARCEL.

Faragott köveket faragott köre, téglát téglára hiába rakunk, vasat vassal bármily tűzben s bármily erővel hiába kalapálunk össze: célt nem érünk míg *másnemű* anyagot nem használunk, a mi ezeket a teljesen egyszerű anyagokat összetartsa, össze forraszsza.

Férfiak is hiába egyesülnek közös munkára, törekvésüknek csak úgy lesz sikere, ha céljaikhoz saját tevékenységével hozzájárul *a nő*.

A mi munkánkban is, melynek alapja a szeretet, csak úgy érhetünk el eredményeket, ha támogatnak a nők, a kik a szeretetnek symbolumát s az emberi nemnek szépségét képviselik.

És így lesz a mi munkánk a szabadkőművesi elveknek is teljesen megfelelő, ha irányát a tapasztaltak *bölcsésége* szabja meg, férfi *erő* végzi s a nőknek szeretetteljes együttérzése, közreműködése adja meg annak *szépségét*.

DR. KATONA BÉLA.

A szabadkőművesség minden időben és a világ minden részében civilisatorius missiót teljesített és ha összehasonlítjuk egymással a különféle országok állami és társadalmi állapotait, akkor azt tapasztaljuk, hogy az általános haladás, a meglevő művelődési fokozat egyenes arányban áll a szabadkőművesség elterjedtségével.

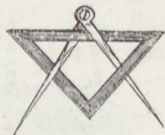
Mert igazi haladás és tökéletesedés csak szabadság mellett lehetséges, de nem a törvények és alkotmányok által biztosított, hanem azon szabadság mellett, melynek biztosítója és categoricus imperatívusa az, a mi a legnagyobb szabadkőművesi erény, az egyének türelmessége és önuralma.

Azért, magyar ember, ha igazán szereted hazádat, törekedjél jó szabadkőműves lenni!

GARAI BENŐ.

Magyarnak becsvágya legyen: testvéreibe, fiaiba azt a meggyőződést oltani, hogy most már tudunk és akarunk — csupán saját erőnkre támaszkodva — függetlenül megélni;

hogy a mint a többi: mivel nép fiai azt teszik, mi is ismét készek vagyunk minden erőnket latba vetni, utolsó csepp vérünket, nemzeti létünket az anyagi és lelki függetlenség eléréseért kockáztatni.

GERSTER BÉLA.

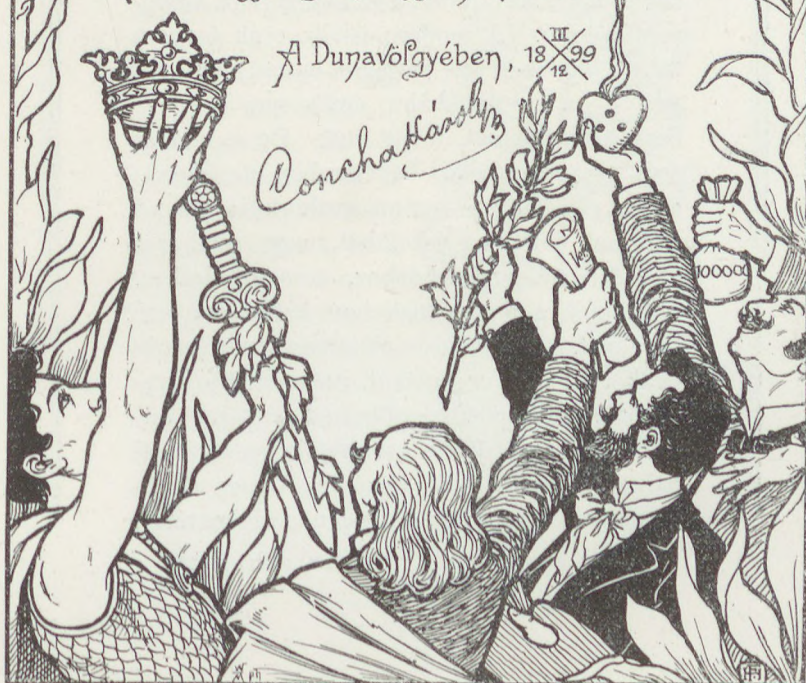

A szabadkönyvesség a profán világ előtt mindent-
átható, erős hatalom s a minket nem ismerő képze-
lete erős ellentálló képességgel ruhazza fel. Balodik,
Eszméink sok győzelmet arattak, de ellentálló képes-
ségünk gyarlóságáról Ti tehettek tanúbizonyságot,
kedves nővéreink! Elbájoló erőtök nagyobb a mi
hatalmunknál: hiszen szívünkön kívül a szer-
telet is elfoglaltátok. Igaz, mi engedték, mert
véletek szemben még a szeretet gyakorlása
körül is gyöngék vagyunk! 0.000.000.000.000.000

A Dunavölgyében, 18^{III}/₁₂ 99

Concha Károly

Nőnevelésünk reformja.

Negyedszázad óta foglalkozván nőneveléssel, sokat tépelődtem azon: mi az oka annak, hogy a nők ma jobbra csak ideges babák, sokat tudnak, de igaz lelki műveltségük még sincs; elrontott férfiak, nem bírnak a nőesség bájával; közönyösek a jó, nemes és szép iránt, csak a fényezés iránt nem; a gyermekszoba most a dajka birodalma, a főzés kizárólag a szakácsné dolga, a gazdasszonykodás a házvezetőnő feladata, a ruha-varrásra ott a szabó, a szoba és fehérmű rendbentartására van szobalány. Kevés családanak foglalkozik ilyesmivel, még kevesebbet ért azokhoz. Kevés családban találunk igazi

boldogságot és meglelégedést; ellenben sok az elválás, az özvegy és hajadon, még az öngyilkosság sem ritka.

Szerintem mind ennek oka az, hogy már három éves korától kezdve elvonja a gyermeket a családtól az iskola; ez pedig soha sem képes a család meleg-

ségét, a házas otthont, a szülők gondos figyelmét pótolni. A modern iskola csak tudásra tekint, a lélek és szív parlagon marad; a tanító-gép — a gyermekbábu, egyik sem érez — csak ledarálja azt, a mit tud. De a tanterv sem részesíti kellő figyelemben az életet: csupa elméleti — semmi gyakorlati; mire a gyermek kilép az iskolából, egy szál sem köti őt már sem a házhoz, sem az élethez.

Adjatok a leányoknak igaz hivatással bíró tanítókat, a nőnevelésre alkalmas tanerőket és gyakorlati irányú iskolákat, hol előbb női hivatásukra kellőkép előkészülhetnek, azután következzenek a szakiskolák, a melyek kenyérkereseti pályára képzik: akkor meg lesz oldva a nőkérdés, sőt meggyógyul beteg társadalmunk is.

DR. GYULAY BÉLA.

Szomoru mult, kétségbeejtő jelen s reménytelen jövő az osztályrészük azoknak a szegény elhagyatott gyermekeknek, a kiknek szomoru sorsát az *Országos Gyermekvédő Egyesület* megjavítani törekszik. Az ily szegény gyermekeket nem öleli szerető szülő kebelére, könnyeiket nem törli le édes anya puha keze és róluk nem gondoskodik a jó apa aggódó szeretete. Ezeket a hiányokat van hivatva pótolni a könyörülő emberszeretet. És hol találhatnánk meg az irgalom igazi forrását, ha nem a női szivekben s ki száráthatná fel a kétségbeesés fakasztotta könnyeket, ha nem a nőknek meleg szeretettől vezérelt lágy keze.

Fel tehát, szeretet nővérek, a munkára, hogy ne legyen egy gyermek sem, a kinek az emberszeretet ne pótolná legalább részben azt, a mit a kegyetlen sors tőle elvett, vagy megtagadott.

BAKONYI.

A nők a szabadkőművesség támaszai.

Minden nővérestély alkalmával meg-meg-
ujul az a kérdés:
miért nem léphetnek
be a nők a szabad-
kőművesi szövetségbe?
a felelet mindig egy és
ugyanaz: Ugyanazért,
a miért a nők nem
lehetnek országos vagy
városi képviselők,
ugyanazért, a miért a
közczélú társulatok és
egyesületek is kizárólag
férfiakból állanak. Ez a
felelet talán nem is
egészen találó, mert
hiszen ha sok közczélú
egyletnek lehetnek is a
nők tagjai, a szabad-
kőművesség czéljainál
és magasztos hivatá-
sánál fogva erős férfiak
szünetlen munkáját,

hathatós támogatását igénylik. — De más kérdés az: *részt vehetnek-e a nők a szabad-közművesség munkájában?*

Erre a felelet: *igen, igen, igen!*

A hölgyek a jótékonyság terén egyik fő-támaszai lehetnének szövetségünknek.

Mert szövetségünk számos magasztos céljai közé tartozik a jótékonyság is a szó erkölcsi és anyagi értelmében véve.

Hogy képletek helyett világosan beszéljek, a gyakorlati életből veszek egy példát.

A „Demokratia“ páholy fölkarolta és magáénak vallja *az orsz. gyermekvédő-egyesületet*. Elhagyott, elzüllött árvagyermekek fölemelését és megmentését bírja céljául ez az egyesület. Van-e ennél nemesebb cél? És ki volna leginkább hivatva bennünket e nagy cél elérésében támogatni? A hölgyek első sorban, a hozzánk tartozó hölgyek, a kiknek több az érzéke a jó, a nemes iránt, a kik életfeladatul tűzhetnék ki ez intézményünk fölkarolását és *állandó* gondozását.

Mi férfiak ezerfelé vagyunk elfoglalva s a közügy sokfelé veszi igénybe időnket, erőnket. Mikor a jótékonyság oltárán kellene személyesen áldoznunk, a legtöbb esetben már közügyek tartanak vissza. Hölgyeim! Helyettesítsenek bennünket ebben az élvezetet adó munkában, vegyék egészen kezükbe a gyermekvédő egyesület ügyét és a hol szükséges, rendelkezzenek velünk is.

Higgyék meg, hogy ez által a legszebb szabad-közművesi munkát önök fogják teljesíteni.

Ki vállalkozik ez eszme gyakorlati érvényesítésére?

GELLÉRI MÓR.

Jsten, emberek és a haza iránt szent feladatot teljesít a nő, ha gyermekeit egyszerűségre, munkaszeretetre és kötelességtudásra neveli.

BÉKEI IGNÁCZ.

Utánnyomás tilos.

Bruck Lajos eredeti rajza után.

Mi lesz ezekből...?

A nemzetiségi kérdésről.

A nemzetiségi kérdés hazánknak nemcsak egyik eminens politikai és kulturális, hanem valóságos létkérdése. Mert hazánk jövőjét biztosítva csak abban látom, ha fajbéli tulysúlyunk természetes alapon nyugodva, benső egységünk erőt és hatalmat fog kölesönözni az országnak az őt környező államokkal szemben. Ép azért minden jó hazafi kötelességének ismerem a kérdésnek megoldását előbbre vinni.

Vannak, a kik a megoldást erélyes jogi intézményekben keresik. Tévednek pedig. Mert a helyes jogpolitika szerint minden jogi intézmény hű kifejezője legyen a társadalmi uton megjegezsedett szabályoknak.

Én első sorban a társadalom és nem az államban keresem az arcanumot. Leljük meg azon társadalmi érintkezési pontokat, melyek útján a magyar fajtól idegenkedő testvéreinket magunkhoz vonzzuk, közeledjünk feléjük és ne várjuk, míg bennünket felkeresnek; így lassan-lassan meg fogjuk egymást érteni és szeretni. Valósítsuk meg szövetségünknek a testvérieséget hirdető szövegét első sorban a nemzetiségekkel szemben és meg vagyok győződve, hogy elérkezik akkor az idő, midőn nálunk a nemzeti kérdés megszűnt kérdés lenni.

DR. KOHN KÁROLY.

Tavaly a szeretett testvérek segítségével mozgalmat indítottam a szűkölködő egyetemi hallgatók támogatására. Szomorú tapasztalatokat szereztem akkor arról a nagy nyomorról, melyben diákjaink egy része synylódik. Szégyen, hogy társadalmunk olyan keveset tesz ezekért a szegény ifjakért, kik oly hőiesen küzdenek a balsors ellen s kik közül oly sokan elhullanak vagy elzülленnek s bennük nem ritkán egy-egy nagy elmét, egy-egy lángoló szívet veszít el az emberiség.

SIMONYI ZSIGMOND.

Észményivé válik a férfi szabadsága, ha azt szíve választotta nővel osztja meg.

DR. HIRSCHFELD ANTAL.

Felsorolhatatlan és nem is mindig nyilvánvaló okoknál fogva odajutottunk, hogy nálunk, magyaroknál, megszokták az emberek, hogy társadalmi téren is mindent az államhatalomtól várjanak, szemelől tévesztvén, hogy az állam erre nem hivatott és feladata e téren csak annyi lehet, hogy a helyes társadalmi fejlődés korlátait eltávolítsa. A szabaddá tett téren majd építkezünk magunk. S ha igaz, hogy annál életképesebb valamely társadalom, minél nagyobb mérvben bírja a saját fejlődésének feltételeit önmagában, s minél kisebb mértékben van ezen feltételek megvalósításában rajta kívül levő tényezőkre utalva; s ha igaz, hogy a társadalmi végyezélok megvalósítása utáni törekvésben a szabadkőművességet vezető szerep illeti: úgy lehetetlen föl nem ismerni, hogy a társadalmi önsegély elvének megvalósítása: szabadkőművesi feladat.

FRICK MIHÁLY.

Az anyákhoz.

Az anyákhoz van egy szavam. Arra kérem őket: vigyék bele a családi életbe a vallásosságot!

Magamról őszintén megvallom, hogy nem vagyok vallásos ember. Mélyen sajnálom. Sokszor érzem a vallásos hit hiányának kedélyemre boruló nehéz hatásait. Ha néha ünnepek napján elmegyek a templomok előtt s látom az emberek seregét az Isten házába özönlenni, vagy belőle kijönni: elfog valami keserű irigykedés. Figyelem ezeknek az embereknek a kedélyét, mert fölteszem róluk, hogy a mikor templomba mennek, lelki megnyugvást keresnek s a mikor a templomból kijönnék, magukkal hozzák azt, a mit kerestek és megtaláltak.

Ilyenkor el-elfilozofálok magambam. Milyen jó lenne, ha én is elmehetnék ahhoz a tiszta forráshoz, melyből a hívő lélek szomját olthatja! De nem mehetek, mert nincs meg bennem az őszinte hitnek jóságos malasztja. Hogy miért nincs meg? Hát kiölte belőlem

az élet sok mindenféle tapasztalása. Lehet, sőt valószínű, hogy rosszul értelmeztem ezeket a tapasztalatokat, hogy helytelenül vontam le belőlük a tanulságokat, hogy az én elmém volt fogyatékos, hogy az én gondolkozásom volt zavaros. Nem tehetek róla.

Mindezt csak azért mondom el, hogy az anyákhoz intézett kérelmem teljes őszinteségét érthetőbbé tegyem.

Azóta, hogy gyermekeim vannak s mély-séges szeretettel nézem-lesem saját magzataim testi és lelki fejlődését, meggyőződtem arról, hogy a családi életben, gyermekek közt a vallásra rendkívül nagy szükség van. Az ember, ha már felnőtt, ha iskolákat végzett, vagy ha nem is végzett, de tanult, ha magának intellektualis erőket szerzett: teremthet magának erkölcsöket. Ha elméje tiszta, ha szíve jó: úgy az általa magának teremtettt erkölcsök se lehetnek az abszolút igazság szempontjából rosszak s úgy ezek az erkölcsök megfelelően az általános jó és igaz követeléseinek, azok lelkiismeretes követése mellett, igazán jó és becsületes ember lehet.

De hogyan teremtsen magának erkölcsöket egy gyermek? És hogyan taníthatjuk meg mi felnőtt okos emberek, ha még oly jók, ha még oly becsületesek vagyunk is gyermekeinket erkölcsökre a vallás tanainak mellő-zésével? Filozofálás útján ez képtelenség, hiszen a gyermek elméje nem vesz be böl-cseleti teoriákat. Hiszen már a jó és rossz fogalmainak megmagyarázásánál is eserbe hagy bennünket okosságunk és minden peda-gógiai képességünk, ha nem a vallásos hit alapjaira helyezkedünk s nem a hit malaszt-jait oltogatjuk be a gyermek ruganyos, minden-féle impressziók iránt fogékony lelkébe.

De azután mit ér, ha mi vallásos hitről prédikálunk a gyermeknek s ez nem látja a vallásosság nyilvánulásainak külső formáit is szüleinél, főképen pedig az anyánál? Hiszen

így egy nehéz kötelesség előtté érthetetlen terhét nézi csak mindabban, a mit neki vallásosságból tennie kell. A családi életben kell neki a vallásos erkölcsösség nyilvánulásait látnia. Így azután megfogamzik benne a hit ereje és ennek révén az erkölcs szeretete. Neki meg kell szeretnie az erkölcsöt, mint olyant, a mi az imádott Isten parancsának, az előtté rejtélyes, de éppen azért hatalmas isteni kijelentésnek megfelel.

Micsoda roppant ereje, micsoda erős, hatalmas vára az élet sokféle sodró örvénye közé kikerülő ifjunak, vagy nőnek az az erkölcs, mit megszerzett s a mit magával az életbe kivihet?

Minden szülőnek kötelessége az, hogy ezt a várat, ezt az erősséget megépítse gyermeke számára. A férfi inkább ki van téve az élet nehéz küzdelmei közt annak, hogy elragadja kedélyét a realizmus sodró áradatja, mint az asszony. Ez inkább megerősítheti lelkében a hitet és a vallásosságot. Nagyobb hatása is van a gyermeki kedélyre az ő jóságos gondosságának, mint az apa reális irányzatu támogatásainak.

Ezért fordulok az anyákhoz s kérem őket: vigyék bele a családi életbe a vallásosságot.

SZATMÁRI MÓR.

A Tanonc-Kátéba.

Miért rendezünk nővér-estélyt?

Önzésből. Mert kedves nővéreink megjelenése életbiztosítás számba megy legalább addig, míg mi kopogtatunk helyettük templomunk ajtaján.

Miért előzi meg nővér-munka a szórakoztató műsort?

Nehogy kedves nővéreink azt higgyék, hogy páholyban dolgozni nem lehet.

Miért nem osztályozzuk a nővéreket is fokok szerint?

Mert nincs közöttünk se tanonc, se legény, de mester sem, a ki bennök mesterére ne talált volna.

ROTHAUSER MIKSA.

Dal.

Endrődi Sándor.

Verő György.

Mérsékeltén.

ÉNEK.

ZONGORA

The first system shows the vocal line (ÉNEK) and piano accompaniment (ZONGORA) in 3/4 time, key of D major. The vocal line has four measures of rests. The piano accompaniment consists of chords in the right hand and single notes in the left hand.

The second system continues the vocal line and piano accompaniment. The vocal line has a rest followed by a half note 'Ván.dor' in the fourth measure. The piano accompaniment features a half note in the right hand and a half note in the left hand.

The third system continues the vocal line and piano accompaniment. The vocal line has a half note 'darvak zúgnak ott fenn, szél sü_völ-töz i-de-lenn:'. The piano accompaniment features a half note in the right hand and a half note in the left hand.

The fourth system continues the vocal line and piano accompaniment. The vocal line has a half note 'ősz borong a messze tá-jon, ősz borong a lel-kemen.'. The piano accompaniment features a half note in the right hand and a half note in the left hand.

The fifth system continues the vocal line and piano accompaniment. The vocal line has a half note 'Ho_vá tűnt el szép nya-ram? Mer-re van?'. The piano accompaniment features a half note in the right hand and a half note in the left hand.

vissahangozva
pp *ten.*
mer-re van? *p* Me-ge -

Tempóban.

cresc. e poco string.
redt a fel-hő köny-nye, de nem ér - zi már az

p *cresc. e poco*

mf *Lassabban.*
ág... Én is hasz - ta - lan si - rat - lak,

string.

dim. *pp* *Első tempo.*
tört vi - rá - gom, if - ju - ság! Száraz er - dő, ár - va mult...

dim. *p*

mf *ten.* *pp* *vissahangozva* *rit.*
El - vi - rult... el - vi - rult...

rit. *pp* *ritard.*

Az universumot egy láthatatlan és csak hatásai-
ban megnyilatkozó erő, a vonzóerő tartja fenn.
Az égi testek keringését a gravitatio szabályozza,
a chemiában ez az erő a vegyrokonságban nyilvánul,
a molekulákat az attractio fűzi testekké össze.

Az erkölcsi világrendben a szeretet képviseli ezt a
hatalmas fentartó erőt. Nagy czélokért az emberi
társaság csak akkor tud sikerrel küzdeni, ha a társadalmi
kapsokat a szeretet hatalma fűzi szorosra. Az emberiségnek,
culturmissiója teljesítésében, még a leggyengébbek erejére is szüksége van és ezért a
civilisatio nagy műve csak úgy haladhat előre, ha
az erők a gyengéket szeretetök melegével soraikba
emelik és a nagy culturharczban bajtársaikká avatják.

DR. RUSZNYÁK SAMU.

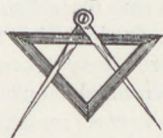
Ha a nővérek segítenek munkánkban, kettős örömmel
dolgozunk nagy művünkön.

STRASSER BÉLA.

Apró hirdetés.

Egyik testvérünk régóta beteg szívének gyógyítására és ápolására egy irgalmas „nővért” keresünk. A titoktartás testvéri dolog. Házasság ki van zárva. A címet megmondja a Demokratiában:

BRAUN GYULA.

Valódi jótékonyiságnak — úgy mint a szabadkőművességnek — igazi célja nem az, hogy pillanatnyi avagy muló segedelmet nyújtson a létező nyomor enyhítésére, hanem az, hogy az erkölcsi és anyagi nyomor *okai* ellen küzdve, a nyomor megszüntetésére törekedjék.

A gyermekvilág érdekében működő jótékonyisági intézmények közül, melyek nagyobbára csak időleges segítséget nyújtanak pártfogoltjaiknak, a gyermekvédő egyesület működése felel meg leginkább a fentebb kifejezett elveknek.

KEMÉNY DÁVID.

Az első vakolás emléke, most hét éve után, még mindég édes visszhangot kelt lelkemben.

Hasonló gondolkozásu és művelt emberek társaságában először éreztem magam igazán boldognak, mert éreztem, hogy testvéreimmel egyenlő vagyok!

A szabadkőművesség hatalmát, nemesítő hatását legigazabban az fogja megmutatni, ha a nővér a nővért is oly igaz szeretettel fogja keblére szorítani!

Mennyire sajnálom, hogy a márcziusi 12-iki nővér-estélyen én is, meg a feleségem is személyesen nem győződhetünk meg arról, hogy nemcsak a testvérek, de a nővérek között is igaz szeretet, egyenlőség uralkodik. Hogy a szabadkőművesség ledönti a válaszfalakat, melyekkel a nők a társadalomban még nagyobb szívóssággal, még nagyobb elkeseredéssel szigetelik el magukat egymástól.

DR. LENGYEL SOMA.

A szabadkőművesség az ideálok országa. Páholyunk a mai nővér-estélylyel adózik a nők kultuszának, mert ez az *igazi* ideálok országa.

LINZER ÁRMIN.

Föllelkessülni, jót és nemest érezni egy lángoló szózatra, vagy odadobni akár az életet egy föl-villanó eszméért: lehet csak pillanatnyi önkivület, pillanatnyi elhatározás és semmi több. De csöndesen elviselni az élet apró tüszurásait, helytállani ezer csábnak és kísértésnek, megosztani mással a kenyeret, mely nekünk is csak szükösen telik, szeretettel munkálkodni a közjó érdekében s bevárni nyugodtan, zugolódás nélkül az időt, midőn az utolsó óra elérkezik: ez az igazi próbája az igaz embernek.

BOGDÁNFY ÖDÖN.

Mélyen a föld ölében, a hová a nap világa nem hatol, küzd ezer veszéllyel a bányász; és a miket rég letűnt korszakokban, évezredek előtt az örök világosság, a nap gyújtó heve teremtet és a mit mélyen magába rejtett az irigy természet, a felszínre hozza azt, a fekete gyémántot, hogy az szolgálatába szegődjék a létéért küzdő emberi-ségnek, hogy gözzé átváltozva diadalmasan járja be a világot, megszüntetve távolságokat: munkát és jólétet, az emberek anyagi boldogulását teremtve maga körül.

És egy másik titokzatos műhelyben, távol a világ zajától, elszánt, kis csapat dolgozik, merészen szembe-szállva egy közömbös, önös, gonosz világ előitéletével. És a mi ott szunnyad minden ember lelke mélyében: az örök világosság egy szikrája, a felszínre hozza azt és lánggra gyújtja. És nyomában csodás melegség árad szét, mely utat talál magának ki a kis műhely-ből a nagy világba, a közömbös emberek szívéhez és felszárítva sok könnyet, a szeretet nagy alkotásaira hevíti az emberek lelkét. Mert e kis műhelyből hord-ják a kőművesek az alapköveket a szeretet házaiboz: az árвахázakhoz, a hajléktalanok menhelyeihez és mindenüvé a szorgalmas kőművesek alkotásaihoz, melyeknek egy a céljuk: az emberek boldogulása.

És én hiszem, hogy te benned is, te szegény, el-hagyatott bányász, nem a körülötted settenkedő, önös czélokot tápláló, gyűlölködő izgatás fogja lánggra gyújtani az örök világosság szikráját, hanem te, a szegényeket magadhoz emelő, a haladást, az egymás-iránti türelmet tanító, a minden szociális ellentéteket kiegyenlítő, szent művészet: Szabadkőművesség.

DR. SZABÓ IGNÁCZ.

Üres, sivár az élet, ha nincs kit szeretnünk és
nincsen, ki bennünket szeressen. A szeretet az
élet legszebb ajándéka, tehát ápoljuk, őrizzük szívünk-
ben, hogy az mennél hatalmasabbá váljék.

SEEFRANZ JÓZSEF.

A szabadkőművesség létjogosultságának alapja az
érzelmek legnemesbbike: a szeretet.

De kitől tanultunk volna szeretni, ki oltotta volna
belénk ezt az érzelmet, ha a szeretetnek eme három
papnöje nem volna: Anya, Hitves, Nővér.

DR. WERESMARTHY MIKLÓS.

A klerikalizmusnak a mécs is sok, de a demokratiz-
musnak még a nap is kevés, — mert azt a
sötétség, ezt pedig a világosság teszi hatalmassá.

BÜCHLER RÓBERT.

A jótékonyság a mitológia utolsó csodája. Hogy
legyen egy
nemtő, a ki egyebet
se tesz, mint meg-
menti az elzüllötteket, vigasztalja a szeren-
csétleneket, Anteuszokká teszi az elbukot-
takat, a ki e mellett néma, mint az anyaföld
s a kinek jó szive nagyobb, mint a vele
visszaélők száma, ez egy olyan csoda, a
melyet megfejteni szentségtörés.

LOVIK KÁROLY.

A ki a viszonyok által szűkebbre meg-
szabott hatáskörében és csekély esz-
közökkel emberbaráti tevékenységet kifejteni
iparkodik: ép úgy érdemes becsülésünkre és elismeré-
sünkre, mint azon kiválasztottak, a kik a sors által
fényes polczra állítva nagyobb arányokban működ-
hetnek az emberiség javára.

WEISS KÁROLY.

Szabadság, Egyenlőség és Testvériség.

A márcziusi nagy napokban ez eszmék megtestesítéseért küzdöttek nemzeti hőseink, ezek megvalósításaért hullottak el legjobbjaink. És ime, önfeláldozó küzdelmük nem veszett egészen kárba. A „*Demokratia*“ jeligéje: „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség“ uralma alatt vonulnak be a jelen márcziusi napokban kedves nővéreink páholyunk szentélyébe.

Adja a V. E. N. É., hogy e szent háromság széles e hazában, de a kerek világon is vérébe menjen az emberiségnek, hogy a miért szabadsághőseink karddal, a szabadkőművesség pedig szóval és tettel harczol, ne csak hangzatos jelszó, hanem komoly akarat legyen, mely elfoglalja a sziveket, betöltse az elméket és boldogulására szolgáljon a boldogság után epedő emberiségnek! . . .

DUDÁS ADOLF.

Bohózat- és operette-író vagyok és a lenge, rövidszoknyás muzsával polgári, de boldog házasságban élek.

De neki itt szót nem engedek.

Csak nem akarják, hogy őt is elhozzam e nővéresténkre!?

De, kedves nővéreim, nehogy azt higgyék, hogy affektálok, bebizonyitom Önöknek, hogy mennyire nem „társaságba“ való asszony ő.

Uj darabomban, melyből Önök ma egy duettet hallanak a hangversenyen, egyebek közt így nyilatkozik a nő egyik jellembeli ékességéről, a hűségéről:

„Eh mit, a hűség az asszonyi természet igénytelensége!“

Ugy-e, milyen — polgári?!

REINER FERENCZ.

Gondolatot hajhászok, méltót írni e könyvbe,

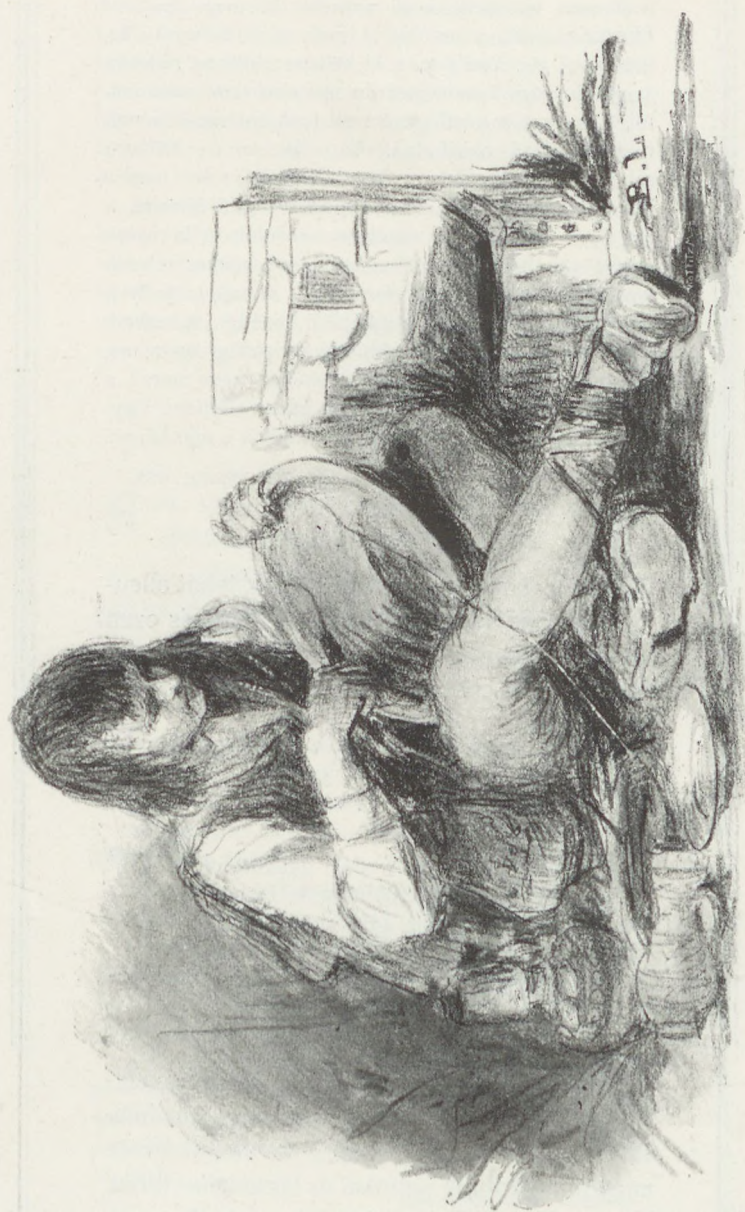
Eszmét űzők jót, megragadó erejűt.

Gondolat és eszmék, hol késtek az éji homályban?

Untalan átszeli egy név vajudó agyamat!

S mert ez a név eszmét jelez: álljon jelígeként ill.

DR. KÁLMÁN IGNÁCZ.

Utánnymás tilos.

Bruck Lajos eredetije után.

Az emberek jótékonyságának egyik legnagyobb ellensége az emberek kényelemszeretete. Nem is a jó szív hiányzik, a jó szándék is megvolna, de visszariaszt az a munka, a mely a jótékonyság kifejtésével jár. Van sok, a ki szívesen állásba juttatná a gyámoltalan tehetséget, de megriad attól a munkától, a melyet a pártfogásért esedező érdemességének megvizsgálása okozhatna. Van sok, a ki könnyű szívvel ruházná fel a fagyoskodókat, de nemes hevületét megbénítja az utánjárástól való félelem, a melylyel az igazán segélyre szorulóknak felkeresése egybe van kötve. Az utcán didergő koldus sok-sok krajczárját is az a kényelem tartja vissza, a mely a pénztárca kivételének munkájától huzódik. A szabadkőművesnek egyik legszebb erénye pedig épen az, hogy a nyomor enyhítése érdekében nem marad a jó szándéknál, hanem munkát is képes kifejtetni. Egyegy letörölt könny már elegendő jutalma e munkának.

DR. FÜREDI MÓR.

A pénz a materializmus jelképe, tehát ellentéte az idealizmusnak, — és mégis ezen materialistikus eszközzel a legidealisabb célokat érhetjük el, ha azt a szeretetet jelében használjuk.

AUER RÓBERT.

Nem a jogok, melyeket valaki gyakorolni képes, hanem a kötelességek, melyek teljesítésére vállalkozott, adják meg a férfiu valódi értékét.

BARONYI ARTHUR.

Századunk elején Talleyrand ama mondásával: „A nyelv arra való, hogy gondolatunkat elrejtse“, még feltűnést kelthetett. Azóta nagyon haladtunk politikai és társadalmi téren. Ma a „humanizmus“ ürügye alatt üzemek emberirtó háborút; — és hányszor szolgál az „idealizmus“ a legmaterialisabb érdekhajhászat leplezésére?!!

KLEIN GYULA ZSIGMOND.

A szabadkőművesség munkája módjában és céljában egy nagy hid alapozási munkálatához hasonlít. A világ szemeitől elzárva, csendesen és észrevétlenül folyik a vízbe süllyesztett caissonban és annak felületén a nagy munka, — az alkotás, a hidpillér, csak hosszu, hosszu idő múlva jön napfényre, ép úgy, mint előkerül egy-egy humanitarius intézmény a szív nemesítése és az elme felvilágosításának szakadatlan hosszu munkájából.

És végső célunkat is csak egy nagy hid építése képezi: a testvéri szeretetnek nagy hidja, mely az emberi társadalom számtalan szakadásait és válszfalait áthidalja, és a szeretet, igazság, bölcsesség és türelmesség pillérjein nyugvó szilárd alkotásával az egész emberiséget egyesítse.

DR. OESTERREICHER SAMU.

Arra törekszem, hogy azok a magasztos elvek, melyek a sötét *kamarában* szivódtak fel lelkemben, hivatalomban, a *kamarában* teljes mértékben érvényesüljenek.

SZENDRŐI MÓR.

A nő emancipáció hivei két táborra oszlnak, a melyek mindegyike a maga módja szerint óhajtja a nő boldogulását.

Az egyiknek jelszava: asszony, légy férfi!

A másiké: asszony, légy anya!

A századvégi társadalom inkább az első jelszó után indul, a mi az idegesség századának alkonyán természetes is.

Adja a Világegyetem Nagy Építőmestere, hogy a jövő század visszaadja a nőt igazi hivatásának, hogy ismét feleség és anya legyen e szók legnemesebb értelmében. Így újból boldog lesz a nő és — nem ideges!

DR. TEMESVÁRY REZSŐ.

Beismerés disziti a bűnöst.

DR. PATAKI GYULA.

Az asszonyok és a szabadkőművesség.

Ha kitárjuk a páholy ajtaját és azon nőket bocsátunk be, a kik — szabadkőművesi nyelven szólva — nincsenek felvéve, mindig eltűnődöm azon, miért nem fogadnak nőket szövetségünkbe?

Hiszen a nők még inkább volnának képesek felfogni a szabadkőművesség eszméit és irányelveit. Hiszen a humanizmus, az emberszeretet még közelebb esik az asszonyi szívhez, mint a férfiéhoz. Hiszen a szabadkőművesség nagy és magasztos eszméi még nagyobb hatással volnának a nőkre, mint vannak a férfiakra.

És mégis azok, a kik e nagy emberi szövetséget megalapították, kizárták abból az asszonyokat, leányokat.

Azt, a mit ennek igazolására az elődök felhoztak, nem is akarom emliteni. Nem lehet ok, hogy a valószínű kőművességben, melyből az eszmei szabadkőművesség külső alakjait eredetileg vette, abban a kőművességben, mely a szabadkőművességnek nevét adta: a falakat díszítő kőfaragó-mesterségben, nem voltak asszony munkások. Nem lehet ok, mert hisz az eszmei szabadkőművesség az idők folyamán messze eltávozott a valószínű kőművességtől és a mint hogy új symbolumokat vett fel és régieket elhagyott, így eltérhetett volna a nők kizárására vonatkozó szabálytól.

Azt sem fogadhatom el okul a nők be nem bocsátásának igazolására, hogy a nők a szabadkőművesi eszmék magas szárnyalását fel nem foghatnák, mert sok férfi is van, — pedig a férfiak inkább gondolkodnak, mint éreznek, — a ki nem eléggé éles szemű arra, hogy a szabadkőművesi igaz világosságot elbirja. Ez az ok önmagát ítéli el, mert a minthogy vannak férfiak, a kik nem képesek felfogni a szabadkőművesség eszméit, úgy viszont nagy számmal vannak nők, a kik igenis arra valók és csak növelhetnék a szövetség díszét.

Nem helyeselhetem azt az okot sem, hogy a szabadkőművesség titkait kívánjuk őrizni az asszonyoktól; nem annyira azért, mert asszonyok, a kiket a közvélemény csacskábbaknak tart évezredek óta, hanem inkább azért, hogy mentül kevesebben legyenek részesei a szabadkőművesi titoknak. Nem helyeselhetem ezt az okot, mert hisz éppen ellenkezőleg azon vagyunk, hogy terjeszszük a szabadkőművességet és szent titkainak mentül több arravaló férfit tegyünk részesévé. S nem is helyeselhetem azért sem, mert hisz éppen most is, nővéri munkánkra csak avatatlan

nőket és nem avatatlan férfiakat bocsátunk be, jeléül annak, hogy női szemtől nem féltjük azt a titkot sem, a mit férfiszem csak eskü letétele után láthat meg.

Annyiszor hajoltam már meg a szabadkőművesi törvényeket megalkotó elődök mélységes bölcsesége előtt, hogy jóllehet a nők kizárását magyarázó okaikat el sem fogadhattam, tovább kutassam és keressem elmémben, hogy vajjon mi bírhatta őket rá az asszonyi nem kizárására a szövetségből?

Azt hiszem, hogy — a kérdést elmémben sokszor forgattam, — rájöttem az igaz és elfogadható okra.

A szabadkőművesség alapja a testvéri szeretet. A testvérek szeretete egymás iránt adja meg a szövetség erejét. Szoros barátság egyesíti a testvéreket és ennek a barátságnak a révén lehet a kívülvilágban a szabadkőművesség eszméit terjeszteni. Az egyes elvész a világ zajában. Az egyes mitsem tehet az előítéletek ellen való küzdelemben. Az egyes nem léphet fel eredményesen a romlottság, a hiúság lármás vásárában. Bármily buzgón terjeszsze is az egyes testvér az igaz világosságot, fényt, mely messze világítson, nem fog hathatni.

Nagy világosságot csak nagy láng vethet. Eredményt csak az egész szövetség érhet el. Az egyes apró fényszikrákat csalhat ki a köből tevékenységével. Világosságterjesztése csak a csillagével, legfeljebb a hajnal hasadásával hasonlítható össze. Fénylő napunk a világosság terjesztésében csak a szövetség lehet, a szövetség napját pedig csak a testvéri szeretet, az igaz barátság emelheti fel delelőre.

Vajjon, ha nőket vennénk fel a páholyba, megvolna-e ez a melegítő, fénylő, világosságterjesztő barátság és szeretet közöttünk?! Vajjon nem válnék-e a szeretet melege nemsokára erősebb szenvedélyek, szerelem és gyűlölség perzselő és nem világító tűzév?

Szövetségünk törvényalkotói e tulkapásoktól akarták óvni a szabadkőművességet, midőn a páholyból kizárták az asszonyokat. A testvéri szeretet melegét, a barátság világosságát akarták megvédeni a szerelem forróságától, a szenvedély tűzétől.

A testvéri szeretet védőbástyája az a tilalomfa, mely az asszonyokat eltiltja attól, hogy tevékeny részesei legyenek a szabadkőművességnek.

Ez lehetett az egyedüli ok, a mely miatt a szabadkőművesség első szabályainak megalkotói az asszonyokat nem bocsátották be páholyaikba, csak kivételes alkalmakkor, és az lehetett az ok, hogy kivételes alkalmakkor bebocsátják őket, míg az avatatlan férfi előtt még kivételes alkalommal sem nyitják meg az ajtót.

Nagyon fáj a szívem.

Endrődi Sándor kurucz dalaiból.

Aggházy Károly.

ÉNEK.

Bensőséggel (*Andante*).

ZONGORA.

The musical score is written for voice and piano. It consists of five systems of music. The vocal part is written in a single melodic line with lyrics in Hungarian. The piano accompaniment is written in two staves (treble and bass clef). The key signature has four flats (B-flat, E-flat, A-flat, D-flat), and the time signature is 2/4. The tempo is marked 'Andante'. The score includes various musical notations such as slurs, ties, and dynamic markings like 'sf' (sforzando) and 'cresc.' (crescendo). The lyrics are: 'Nagyon fáj a szívem, fá-jó seb van raj-ta; gyógyítsd meg ga-lam-bom, gyó-gyítsd meg vi rá - gom! Meg-gyógyul az mind - jart ha te meg-é rin - ted li - li - om,'.

Nagyon fáj a szí-vem,

fá - jó seb van raj - ta; gyógyítsd meg

ga - lam - bom, gyó - gyítsd meg vi

r á - gom! Meg - gyó - gyul az mind - jart

ha te meg - é rin - ted li - li - om,

lá - gyi - tó, gyön - ge ke - ze - id - del;

pp *cresc.*

Red. *

meg - gyó - gyul

mf *dim.* *p*

az mindjárt ha te meg - csó - ko - lod

Red. *

ró - zsá - kat ne - ve - tő ked - ves aj - ka -

cresc. *f* *Red.* *

id - dal.

8va *lento* *p*

Red. * *Red.* *Red.* *Red.*

A női szépségnek áldozunk az asszonyok bebocsátásakor szentélyünkbe, hogy néha napján ne a férfi-munka fáradsággal szerzett szépsége, hanem az igazi asszonyi szépség diszítse művünket.

FEKETE IGNÁ CZ.

Hány vagyontalan agg ember élhetne ma gond nélkül és függetlenül, ha megtakarított filléreit egy czélszerű élet- vagy járadék-biztosításba fektette volna.

REINER MIHÁLY.

Sajnos, hogy életében oly kevés ember *humanista*, s furcsa, hogy halála után mindenki *filantrop*. Ekkor a legbecsesebbet, még a saját testét is kéretlenül adja a nem éhező földnek. Ezek az utóbbiak az örök Kelet lekésett szabadkőművesei!

*

A mi jót igaz szívből teszünk, azzal nem szeretünk kérkedni. Talán ezért is titoktartáshoz kötött a szabadkőművesség?

*

Nem minden humanista szk., de minden szk. humanista.

*

A szabadkőművesség a társadalom névtelen jóltevője: nem látjuk, de érezzük jótékony hatását.

*

A nővérek a szabadkőművességnek ritka és ünnepi munkásai, de a házi szentély oltáránál örökös munkát végeznek.

DR. ORLAI.

Az Úrnak ad kölesön, ki a szegényt
Segíti... Így beszél az irás jósa.
Rossz szívű, dőre uzsorás ekként:
Kinek az a jó Isten nem — adósa!

KOZMA LÁSZLÓ.

Utánnymás tilos.

Bruck Lajos eredetije után.

Az aranyat király-vizzel, a barátságot váltó aláírásával próbálják meg, hogy *igazi*-e?

Nincs az a hangszer, mely oly sok hurral s oly jól volna fölszerelve, mint a szív; és nincs az a hangszer, mely mégis oly sok hamis hangot adna, mint épen a szív.

Gyöngyöző champagner a boldogság! Mohón akarjuk kiüríteni s felét könnyelműen elöntjük...

DR. KONRÁD GÉZA.

Egyéni érdekeink munkálása addig nem önzés, míg társadalmi helyzetünket arra irányzottan iparkodunk jobbitani s biztosítani, hogy embertársaink s a köz iránt érzett kötelmeinknek minél teljesebben, minél hatékonyabban felelhessünk meg.

DR. HORVÁTH ÁKOS.

Kiket nevezhetünk inkább testvéreknek? Azokat-e, kiket a teremő egy szülőnek adott gyermekeivé, de a kik — igen sokan — néma közönnyel nézik egymás szerencsétlenségét, részvétlenül fordulnak el egymástól balsorsukban, talán titkos örömmel is élvezik az „édes“ testvér végpusztulását!

Vagy az-e inkább az igaz testvér, a ki élete egyik nemes feladatának tekinti embertársait faj-, nemzet- és valláskülönbség nélkül segíteni, a ki letörli az árvák és özvegyek könnyűit, megvédi a gyengéket, az elhagyottakat, az éhezőknek tőle telhetőleg tápot, a betegeknek gyógyírt, a hajléktalanoknak menhelyt ad, és ezt mindent titokban teszi — nehogy köszönetet kapjon érte.

Nemde, az ilyen emberszerető az *igazi*, az *édes* testvér?

MÁRKUS GYULA.

Aszeretet vezéreljen mindenkit, mindenben és mindenkor.

35-ös.

Hihetetlennek tűnik fel, de mégis úgy lehet (csak így feltételesen merem mondani, félek az ellentmondást kizáró apodiktikusságtól), hogy a férfiak erősebben kifejezett izléssel bírnak, mint a hölgyek.

Ha a férfi a szépség, kellem, báj, jóság csudálatos összességébe — a nőbe — szerelmes, jó izlésének fényes tanujelét adja.

De, hogy a szépségesen szép nő, miképen lehet férfibá szerelmes, ki mind egytül-egyig, kivétel nélkül csunya, az már bizony — bocsánat e felfogásért — az izlésnek minimális foka.

S hányan epedünk e minimális fok után!

DR. LESSNER DÁVID.

Török közmondás:

Gjilik et, denize at, balyk bilmezsze, hálík bir.
Magyarul:

Tégy jót és dobd a tengerbe; ha a hal nem is tudja meg, Isten megtudja.

KÜNÖS IGNÁCZ.

Ha nyilvánosan viselnők a köműves-jelvényeket, akadnának *nők*, a kik minden kötény után futnának.

FARKAS IMRE.

Az egészség a legdrágább kincsünk, melyet megőrizni kötelességünk.

Az államnak feladata népeit ez irányban felvilágosítani; nemcsak physikai, de több szellemi erővel is fog rendelkezni.

„Mens sana in corpore sano.”

DR. ALTMANN ZSIGMOND.

Mi az a Demokrácia? Hit, remény és szeretet!
Hit az emberiség fejlődéskéességében, remény az igazság, a munka, a tudás győzelmében és szeretet az embertárs iránt, melynek bajával, vágyával tud együtt érezni.

A. A.

A nők manap sokféle munkaágban szerepelnek és tűnnek ki; én legjobban szeretném, ha — kőművesi munkát végeznének.

GOLD KORNÉL.

Az élet minden körülményei között a tiszta ember-szeretetet legyen vezérlő csillagunk. Magunkat bíráljuk meg szigorúan, de embertársaink felett ítéljük elnézéssel. Sohase sértsünk meg valakit szándékosan és sohase sértődjünk meg felebarátaink bármilyen tette vagy szava fölött, hanem tartsuk mindig mindig szem előtt *Sokrates* jelszavát: „Sokkal jobb igazságtalanul szenvedni, mint igazságtalanságot elkövetni”.

DR. TIHANYI MÓR.

Ha csatlakoztál barátodban és az emberekben, fordulj a munkához és itt csatlakozni nem fogsz, mert ebben minden körülmények között vigaszt találsz.

ROHEIM NÁTHÁN.

A jótékonyosság, melylyel önhibáján kívül szűkül-kődő felebarátunk nyomorát enyhítjük, százsorta jobban esik szívünknek, mint valamely jutalom, melyben embertársaink részesítenek. És valóban sajnálatra méltó is az, kinek elfásult szívében a nemesebben gondolkozók — emberi szeretetre intő — szózata visszhangra nem talál, kinek lelkét csak az önzés rideg érzete hatja át.

VÁLYI BÉLA.

Hogy a szabadkőművesség mily jótékony befolyással van magára a szabadkőművesre, minden testvér érezheti. Magam is úgy vettem és veszem észre, hogy profán működésemben előnyömré és a reám bízott ifjúság javára változtam meg.

DR. LOBONCZI LAJOS.

Havazott, — hideg éjszaki szél fűtül az
örökzöld fenyvesek koronái között, —
az erdőben semmi nyom, mindent, mindent
kiegyenlített a hó, fehér pihével, mindent ki-
egyenlített, nem venni észre, hol az árok,
hol az ut. Az egész vidék be van takarva
egy óriási halotti lepellel.

A „Magas Tátra“ hóban burkolt fejét rázza,
mondja: engem, a hatalmast, bár betakart
a hó, hanem eltakarni nem birt; felül állva
a köznapias középszerűségen, messzire ki-
magaslók minden kicsinységen felül és nyu-
godtan szemlélem a körülöttem elterülő feny-
vest, melynek örökzöld színében bizva, mon-
dom: „szabadkőműves“ ne csüggedj, hanem
élj reményben, mert megvirrad még az álta-
lános testvérülés, úgy mint megvirrad a
hajnal, a tavasz, a kikelet.

HORTI VALÉR.

Az élet viharai közepett saját küzdelmeim tanitot-
tak a boldogtalanokkal együttérezni.

DR. HORVÁTH JÁNOS.

Sember fia! miért csak a pénzeddel törődöl
és nem vetsz ügyet napjaidra? A pénz
gyakran nem segít; az elmúlt napok azonban
nem kerülnek vissza soha.

DARÓCZI.

Ha bölcs akarsz lenni, asszonynak ne legyen
lelkeden hatalma — így mondja ezt nekem
egy régi jó barátom, — csakhogy én *nem*
akarok bölcs lenni!

ENGEL SÁNDOR.

Ami hátrányt az őszinteség a profán életben
okoz, ezért csak a tiszta öntudat kárpótolhat.

DR. PILLITZ ANTAL.

Ha segitened kell, tedd ezt azonnal:
 Ha valakit bántottál, tedd jóvá a nap lemente
 előtt;
 Ha téged bántottak, úgy ennek megtorlását halaszd
 el holnapra.

FEUER.

Sem író, sem költő nem vagyok:
 Így csak költeni valót adhatok.

FRICZI.

Magyar hazánk hótakart bérczes keletéről szív-
 ből üdvözlöm a kedves nővéreket, a kikkel
 most vonul be a legideálisabb tavasz Budapest
 keletére.

CZÉBEL GUSZTÁV.

Azt mondják, hogy a jótékonyság gyakor-
 lása meglelégedéssel tölti el az embert.
 Irigylem azokat, a kikben az alamizsna oszto-
 gatás ezt az érzést kelti. Én mindig valami
 gyötrő fájdalmat érzek, a mikor hálálkodást
 kell hallgatnom.

*

Ki ne tartaná esztelennek azt a kertészt,
 a ki vén, korhadó fába akarna nemes hajtást
 beoltani?

És mégis ezerte többet költünk a felnőtt
 bűnösök „megjavítására“, mint az elhagyott
 gyermekek nevelésére!

MÁRKUS MIKSA.

Nem a legtudósabb, de azon orvos használ leg-
 többet betegének, ki tudása mellett őszinte
 emberszeretetét viszi betegéhez.

DR. BALKÁNYI MIKSA.

Hávol hazánktól érezzük leginkább a hon-
 szeretetet!

KALTENBRUNNI REUTTER SÁNDOR.

Hófehér galamb.

Hófehér galambja
 A *világkének*:
 Szállj alá mihozzánk;
 Várva-várunk téged!...
 ... Akkor tükröződik
 Itt az *égnek* lelke,
 Ha a *világké*
 Földünk beölelte!

Le-lejár e lélek
 Ezredévek oltá
 S az emberi szívbe
 Még ma sincs beoltva...
 Önző földi érdek
 Örvénylik fel abban;
 És a gyarló ember
 Vergődik a habban...

Egyik vérbe gázol,
 Másik könybe fürdik;
 Az erős a gyöngét
 Letiporja földig...
 S morzsalékért küzdve
 Hangyaboly módjára:
 Kincsei legjavát
 A sárba dobálja...

Hófehér galamb, szállj!
 Hadd lebegje szárnyad,
 Messze kék határit
 Körül a világnak!...
 S zsarnokok szívébe, —
 Kiket a föld retteg:
 Hints az égi mézből,
 Hints egy drága cseppet!

S hol a testvér-ember,
 Testvér ellen fordul;
 Jogait tiporva,
 Erőszakkal, s orvul:
 Szárnyad érintésén,
 Hadd viruljon újra,
 A *testvériségnek*
 Rózsakoszoruja!

Ajcad égő csókját
 Nyomd rá a világra!...
 Hadd nyiljék ki *rá a*
Szeretet virága!...
 S hol erőszak tombol,
 S vad harcztüzek égnek:
 Legyen *új tavasza*
 Az emberiségnek!

ILLYÉS BÁLINT.

Az emberszeretet az igazi vallásosságnak próbaköve. Mert a ki felebarátját szereti, nem lehet önző. Istent szeretheti az önző is — önzésből, de az igaz vallásossággal az önzés össze nem fér.

DR. SCHLICHTER FRIGYES.

A hit megnyugvást, a szeretet gyönyörűséget szerez az emberi szívnek. Soha sem fogékonyabb az ember a hit iránt, mint mikor szeret, és csak akkor szeret igazán, ha hisz.

ZILÁHI SIMON.

Válamikor, diákkoromban, az osztályom ezt az iskolai feladatot kapta a „magyar” tanártól: „Hogyan kell az embernek élnie, hogy igaz ember legyen”.

Derék tanárunk ezuttal nem kívánt tőlünk bőbeszédűséget. Sőt előre megmondta, hogy érdemül tudja be a rövid, de velős választ.

Százféle módon próbáltam „rövid és velős” lenni, de minden jó gondolatom — hosszú volt.

Már csak tíz percz hiányzott az órából s én még egy betűt sem irtam. De azért nem féltem. Volt egy mentő eszmém, a mit a végső szükség esetére tartogattam. Ha semmit sem sütök ki, majd plagizálom a tizparancsolatból ezt az egy mondatot: „Szeresd felebarátodat, mint tennen magadat”.

Eltűnődtem azon, hogyan is él az olyan ember, a ki így szereti a felebarátját. Egyszerre világosság gyűlt az agyamban. Megtaláltam!

És leirtam a tizparancsolat e remek mondását, a magam szavaival. Így ni:

„Teljesítsük minden kötelességünket hiven és örömmel, és ne akadályozzunk másokat jogaik gyakorlásában soha sem.”

Sem olyan rövid, sem olyan velős, sem olyan szép nem volt, mint a tizparancsolatbeli mondat, de azért — úgy éreztem — benne van ebben is *minden*.

Azóta sok idő mult el, de ennél okosabbat még nem tudtam kisűtni.

Bár elmondhatnám, hogy soha sem vétettem a *magam törvénye* ellen.

BÁRSONY ISTVÁN.

67

71

H boldogságot ne a külvilágban, hanem
önmagadban keresd; valódi boldogságot
csak az önmegelegettség nyújthat.

GRESCH ÁGOST.

Ki önállóan törekszik egy magas
ideál felé, annak életét nem
befolyásolják egykönnyen a körül-
mények és a szenvedély.

GRETZMACHER FRIGYES.

Csendes szemlélésben: mindig a Tietek vagyok.

GYÖRI GYULA.

A munka és szeretet művel és nemesít.

STOLL.

A szabadkőművesek testvérek; szeretni
akarják egymást; egysorban küzdenek
közös eszményeik, idealis céljaik
megvalósításáért; de valóban benső
szoros barátságot a testvérek közt
csak akkor képzelhetek, ha meg-
ismerkednek azok, kik szívünkhöz
legközelebb állanak: családaink és
testvéreink! Ha megismerjük és
ebből kifolyólag tanuljuk meg-
becsülni azokat, kik az itt magunkba
szítt idealizmus praktikus kifejté-
sében hűségesen és tevékenyen
segítségünkre vannak: szeretett
nővéreinket!

F. S.

A kit asszony vádol, az bizza védelmét Istenre és ne reám.

DR. BACK FRIGYES.

A legjobb tanító sem alakíthat át, csak oktathat. Tenmagadon mulik további fejlődésed.

*

Többre becsülök olyan embert, kiben mindennapi tehetség nemes gondolkozásmóddal párosul, — mint olyan lángészt, kinek cselekedetei a magasabb erköles szempontjából kifogásolhatók.

BRACHFELD SÁNDOR.

Védjük a gyermekeket!

Sz a legszentebb kötelesség. Föllázad a vérem, ha gyermeket látok szenvedni, mert a sors ilyenkor ártatlant, gyámoltalant üldöz. És ez égbekiáltó igazságtalanság, a mely ellen legelső sorban és teljes erővel kell küzdenünk!

Pedig, szent Isten! hány száz formában nyilvánul ez az igazságtalanság!

Folyó évi szeptember hóban nemzetközi gyermekvédelmi kongresszus lesz Budapesten. Kedves nővéreim! Figyeljék meg annak a tárgyalásait, olvassák el annak a jelentéseit. Rémülve fogják látni, hogy mennyi ezer veszély környékezi az ártatlan gyermeket. De némi vigasztalást fognak érezni, látva, hogy a gyermekvédelem ügyét a Nyugaton száz meg százféle elnevezésű egyletek ezrei szolgálják.

Jöjjenek, kedves nővéreim, a gyermekvédelmi kongresszusra. Fogékony szívük néhány száz nemes vággyal fog eltelni. Aranyat érő kincsekkel fog gazdagodni.

SASVÁRI ÁRMIN.

Szinpad.

A világ — az élet, nem más, mint egy nagy szinpad. Itt is, mint a vászonfalak közt, nagyon rosszul van kiosztva sok szerep.

Itt játsza a bűn rabja az erényest,
S megcsalatik, ki igazán szeret.
Fátyolt von a reményre a csalódás
S minden szerepnek vége meghalás.

ZILAHÍ GYULA.

Jfuságodat testi s lelki erőid gyarapítására fordítsd, hogy férfikorod küzdelmei megedzve találjanak s így boldog jövőt vívhass ki magadnak.

KOBELRAUSCH GYULA.

Az öt világrészen élő szabadkőművesek bár mind testvérek: nemzetiség, nyelv és tér köztünk mégis korlátot képeznek. Ám egy közös kapocs mégis összefoglal bennünket és ez az igaz emberiesség, melynek örök forrásából a csendben jöttetés és a lelkiismeret szabadsága utáni vágyakozás fakad.

KRAUSZ JÓZSEF.

Küzdelmes életpályánkon önzetlen becsületesség, feltétlen tisztesség, embertársaink kölcsönös becsülése, kellő tisztelése, és gyengéik iránt való kiméletes és gyöngéd elnézés legyen mindenha, és minden körülmények között, vezéresillagunk.

ALTMAN FERENCZ.

Csak ott virágzik a szabadkőművesség, melyet az igazságosság és szeretet országának tekintek, hol őszinte testvéri szeretet lakozik tiszta szivekben.

TUNNER.

A minap egy kegyelmes ur azt kérdezte tőlem: „Hogyan van megelégedve a közönség a közügyek rendezésével?”

Kegyelmes uram! — válaszolám. — Az emberek a közügyek rendezésével akkor lesznek megelégedve, ha annak jótékony hatását mindegyik saját magánviszonyaiban is érezni fogja. Oly cél ez, melyet teljesen elérni ugyan lehetetlen, de annak megközelítésére való törekvés: ez lenne a helyes politika igazi feladata.

DR. OESTERREICHER MÓR.

Az igazságszolgáltatás czélja nemcsak a közvetlen feladat betöltése: a törvény helyes alkalmazása a konkrét esetre: hanem ezáltal közvetve kell eredményeznie azt is, hogy a törvénykezés helyességéről és pártatlanságáról a laikus elem is meggyőződést szerezvén, utóbbiban is megszilárduljon a törvény iránti tisztelet s a jogszolgáltatás iránti bizalom. Ez pedig csak úgy érhető el, ha a bíró nemcsak a törvény betűjét, hanem — ennek határain belül — a méltányosság, kimélet s könyörületesség magasztos szempontjait is figyelembe veszi. Jó bíró csak az lehet, a ki e követelményeket szem elől soha sem téveszti, de ez azután, kötény nélkül is, valódi és eredményes kőműves-munkát végez. Ez az én eszményképem.

DR. KOVÁCS MARCEL.

Valamint a természet országában a legnemesebb drágakövet, a gyémántot, csak saját porával lehet csiszolni; úgy a teremtmények legnemesbikét, az embert is nemes érzelmű embertársaival való érintkezés idomíthatja igazán emberré: a föld kerektségén működő szk., testvérek — kik tudatára emelkedtek annak, hogy mindannyian amaz örök szellemnek vagyunk egyesített részei és így egymásnak testvérei — mindmegannyi gyémánt-szemecsék tűnnek fel előtttem, kik nemes feladatukat úgy teljesítik, hogy embertársaikkal való érintkezésükben őket az örök szeretet magasztos elvei szerint, testvéries érzelmű igaz emberré tenni igyekeznek.

Mi elkopunk... de a gyémánt-szemecsék csiszoló hatása meg fog látszani az emberiségén!

DR. SEGESDY FERENCZ.

Zárzó.

A nőkről szólt a nőknek ez a könyv.

Ám ezélja nem volt még sem hízeltetés, bókvetés, mert testvérek, a kikhez szóltunk.

Néhány sor épen azért álljon itt végezetre tőlem is, a kinek nem volt kenyerem se a hízeltetés, se a bókolás soha.

Nincs kedvesebb látvány szerintem is — akár hajadonná fészlőben, akár feleséggé idomulva át — mint a tiszta nő, de a legszebb, bizonyára, a mikor gyermek simul rá, ő meg arra.

Ennek révén kapta meg a dícsugárt a fej köré.

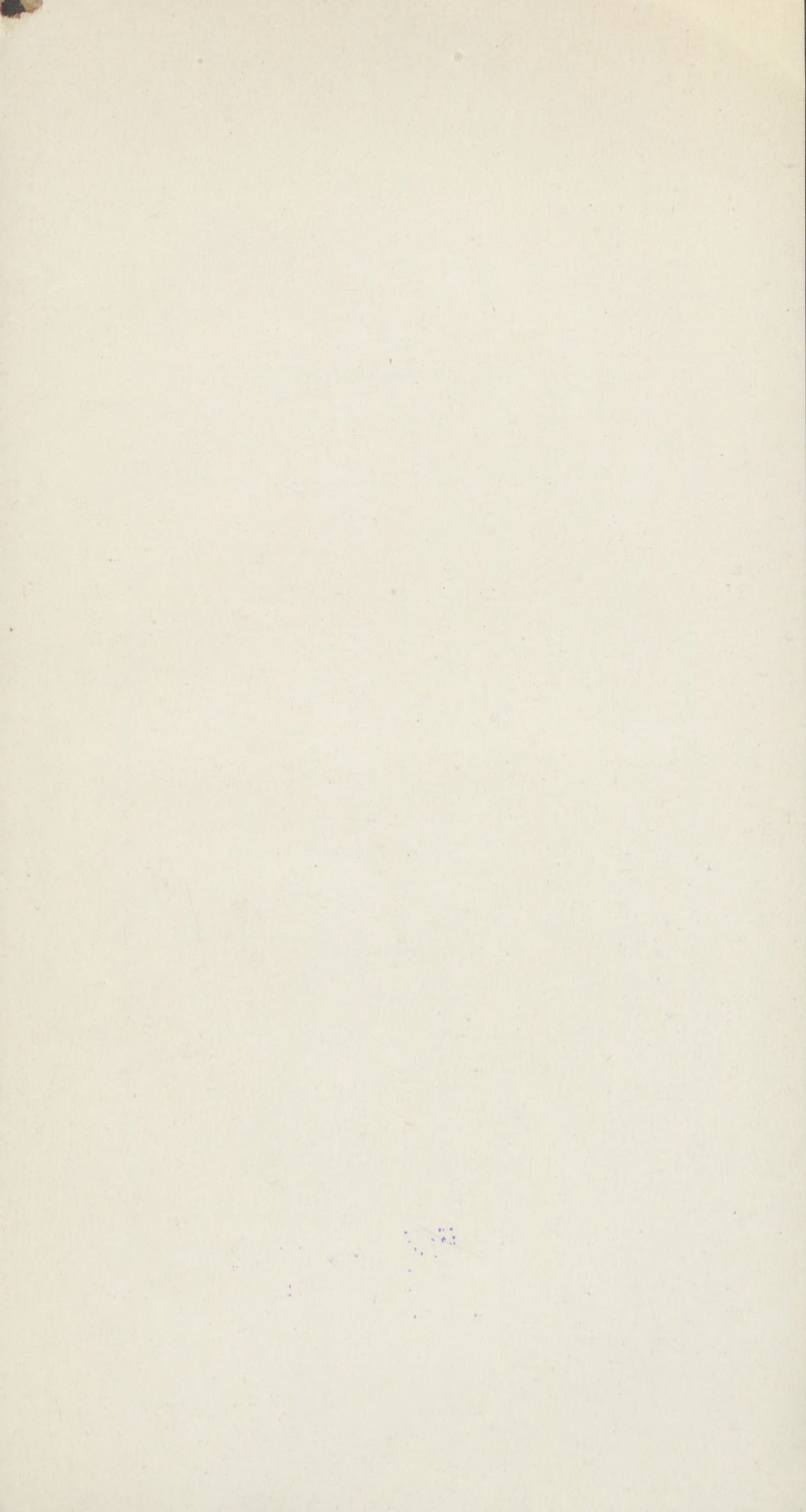
A női tökéletesség legfőnségesebb symboluma öröktől fogva a Madonna-kép.

Oh, szeressétek hát a gyermeket, ti nők s vegyétek föl gondját a magatok kicsinyeinek gondja mellett az elhagyatott, szegény gyermeknek is, a kinek pedig nem jutott osztályrészül anyai öröm: az a nő még inkább tartsa nyitva szívét az emberszeretetnek, mert ennek a ragyogó eszmének fénysugarában maga az *Úr* érintkezik vele, hogy elvegye meddőségének átkát s megtermékenyítse lelkét irgalommal, könyörülettel és szánalommal.

A főmester.

MAGY. TUD. AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

Aláirási iv

az **ORSZÁGOS GYERMEKVÉDŐ EGYESÜLET** javára, melynek célja az elhagyatott, anyagi és erkölcsi elzüllesnek kitett szegény, gyámoltalan 6—18 éves mindkét nembeli gyermekek fölnevelése. A menedékház VII., Jókai-út 12. sz. a. van. Örökös alapítvány: 500 frt, alapító tagsági díj 100 frt, pártoló tagsági díj 25 frt egyszersmindenkorra és rendes tagsági díj — 3 évi kötelezettséggel — évi 3 frt.

Az aláírt ívet és a begyűlt tagdíjakat BAKONYI KÁLMÁN dr. igazgatóhoz :
VIII., Csengery-utca 20. sz. alá kérjük beküldeni.

[illegible]

MAGY. TUD. AKADEMIÁ
KÖNYVTÁRA

MTA
KIK

0 00006 76925 3

WERBÓCZY KÖNYVNYOMDA RÉSZV. TÁRS.